

УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ

На правах рукопису

Корольова Наталя Миколаївна

УДК: 331.108:656.2

**РОЗВИТОК ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВ ЗАЛІЗНИЧНОГО
ТРАНСПОРТУ**

Спеціальність 08.00.04 – економіка та управління підприємствами
(за видами економічної діяльності)

Дисертація на здобуття наукового ступеня
кандидата економічних наук

Науковий керівник
Дикань Володимир Леонідович
доктор економічних наук,
професор

Харків – 2009

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ЛЮДСЬКИЙ КАПІТАЛ ЯК ФАКТОР ІНТЕНСИВНОГО РОЗВИТКУ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ	11
1.1. Взаємозв'язок між розвитком людського капіталу та економічним зростанням. Проблеми розвитку людського капіталу в Україні та шляхи їх вирішення	11
1.2. Сутність людського капіталу як економічної категорії та її особливості на залізничному транспорті	30
1.3. Методичні підходи до оцінки людського капіталу	55
Висновки до розділу 1	70
РОЗДІЛ 2. ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ	73
2.1. Розвиток людського капіталу – стратегічний напрямок підвищення ефективності діяльності підприємств залізничного транспорту	73
2.2. Аналіз сучасного стану факторів, які впливають на формування та розвиток людського капіталу підприємств залізничного транспорту	91
2.3. Механізм відтворення людського капіталу підприємств залізничного транспорту	107
Висновки до розділу 2	116
РОЗДІЛ 3. ОБҐРУНТУВАННЯ ШЛЯХІВ ПОДАЛЬШОГО РОЗВИТКУ ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ	120
3.1. Основи інтеграції в навчальній, науковій та творчій сферах діяльності підприємств залізничного транспорту як умови подальшого розвитку людського капіталу	120
3.2. Концептуальні аспекти функціонування інтегрованої системи генерації	

	3
та використання знань	138
3.3. Оцінка ефективності розбудови науково-освітнього та творчого сектору підприємств залізничного транспорту	147
Висновки до розділу 3	153
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ	156
ДОДАТКИ	160
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	173

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Людський фактор – основа економічних та соціальних змін в суспільстві. В теперішній час знання, досвід, вміння, навички та морально-духовні основи людей стають «фундаментом» високоінтелектуального, інноваційного розвитку як держави у цілому, так і суб'єктів господарювання зокрема. Саме тому проблема створення умов, за яких досягається швидкий розвиток людського капіталу (ЛК), набуває особливої актуальності. Від її вирішення залежить забезпечення зростання економіки залізничного транспорту як основного перевізника на транспортному ринку України, збільшення рівня інноваційності усіх бізнес-процесів та перспективи включення до загальноєвропейської транспортної мережі.

Загрозою конкурентоспроможності залізничного транспорту України є низька здатність до інновацій, технологічне та технічне відставання від залізниць сусідніх країн. Тому необхідно змінити ставлення керівництва залізничного транспорту до шляхів розвитку ЛК. Тільки спільна з іншими суб'єктами господарювання діяльність підприємств залізничного транспорту позитивно вплине на рівень розвитку ЛК та сприятиме інноваційним змінам.

Вагомий внесок у теоретичну розробку проблем формування, розвитку та оцінки ЛК підприємств внесли такі вітчизняні та зарубіжні вчені: М. А. Ажажа, В. П. Антонюк, В. М. Геєць, Н. В. Голікова, О. М. Головінов, О. С. Іванілов, С. Г. Климко, І. А. Лапшина, Г. В. Лич, Г. В. Назарова, С. В. Савельєва, Н. В. Ушенко, А. А. Чухно та ін.

Серед науковців України особливою увагою доцільно відзначити дослідження В. Л. Диканя, В. В. Компанієць, О. М. Криворучко, О. С. Соколової, В. І. Чекаловця. Їх праці присвячені розробці теоретичних основ і практичних рекомендацій з формування ЛК на підприємствах транспорту.

Вагомий внесок у дослідження проблем транспорту та розробку шляхів їх вирішення внесли українські вчені: Є. І. Балака, Ю. С. Бараш, М. В.

Гненний, В. Л. Дикань, О. Г. Дейнека, В. П. Ільчук, Г. М. Кірма, Ю. Ф. Кулаєв, Л. О. Позднякова, О. М. Пшінько, В. Г. Шинкаренко та ін.

Проте дослідження вищезазначених науковців не повністю розкривають питання теорії та практики розвитку ЛК на залізничному транспорті. Зокрема, важливими завданнями є: встановлення особливостей ЛК залізничного транспорту, розкриття організаційної структури та факторів, які впливають на формування ЛК, окреслення складових ЛК та їх структури, визначення ролі ЛК в інноваційному розвитку залізничного транспорту. Існує необхідність розробки механізму розвитку ЛК, в основі якого знаходиться взаємодія підприємств залізничного транспорту з іншими суб'єктами господарювання.

Практичне значення та недостатнє теоретичне дослідження перелічених завдань і зумовили актуальність теми, мету та завдання дисертаційного дослідження.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дисертаційна робота виконана як ініціативна згідно з планом науково-дослідної роботи кафедри економіки, організації і управління підприємством Української державної академії залізничного транспорту за темою "Забезпечення конкурентоспроможності промислових підприємств в умовах міжнародних транспортних коридорів". Зазначена тема має безпосередній зв'язок з Концепцією Державної програми підвищення конкурентоспроможності національної економіки на 2007-2015 рр., Програмою розвитку національної мережі міжнародних транспортних коридорів в Україні на 2006-2010 рр., Концепцією сталої національної транспортної політики розвитку всіх видів транспорту на 2007-2014 рр., Комплексною програмою утвердження України як транзитної держави у 2002-2010 рр., Концепцією розвитку транспортно-дорожнього комплексу України на середньостроковий період та до 2020 р.

Мета і завдання дослідження. Метою дисертаційної роботи є встановлення теоретичних аспектів людського капіталу підприємств

залізничного транспорту та розробка практичних рекомендацій щодо шляхів подальшого розвитку на основі взаємодії з іншими суб'єктами господарювання.

Досягнення цієї мети обумовило необхідність вирішення наступних завдань:

- дослідити зв'язок між розвитком ЛК на економічному зростанням та виявити роль ЛК в інноваційному розвитку залізничного транспорту;
- розкрити економічну сутність та удосконалити класифікацію ЛК, встановити особливості стосовно залізничного транспорту;
- визначити та провести аналіз сучасного стану факторів, що впливають на формування та розвиток ЛК підприємств залізничного транспорту;
- розкрити сутність та структуру складових ЛК підприємств залізничного транспорту;
- розробити механізм відтворення ЛК підприємств залізничного транспорту та розглянути життєвий цикл ЛК на індивідуальному рівні та рівні підприємства;
- сформулювати основи інтеграційних процесів в навчальній, науковій та творчій сферах діяльності підприємств залізничного транспорту як умови подальшого розвитку ЛК;
- розробити пропозиції по удосконаленню організаційної структури залізничного транспорту за рахунок включення підрозділу, функції якого пов'язані з розширенням науково-освітнього та творчого сектору підприємств-учасників з метою розвитку ЛК;
- розробити концептуальні основи створення та функціонування інтегрованої системи генерації та використання знань підприємств залізничного транспорту та механізм управління знаннями в ній.

Об'єкт дослідження – процес розвитку людського капіталу підприємств залізничного транспорту.

Предмет дослідження – теоретичні та організаційно-методичні аспекти розвитку ЛК підприємств залізничного транспорту на засадах інтеграційної взаємодії.

Методи дослідження. Теоретичною та методологічною основою дослідження є наукові праці та методичні розробки провідних вітчизняних і зарубіжних вчених з проблем управління знаннями, а також формування, розвитку, відтворення та оцінки ЛК. Інформаційну базу дослідження склали офіційні статистичні публікації Державного комітету статистики, матеріали Державної адміністрації залізничного транспорту України, дані Інституту підготовки та перепідготовки кадрів Української державної академії залізничного транспорту.

Під час вирішення поставлених завдань використовувалися такі методи дослідження: *логічне узагальнення* - для уточнення сутності поняття «людський капітал залізничного транспорту», встановлення його особливостей та визначення ролі ЛК в інноваційному розвитку підприємств; *системний підхід* – для встановлення концептуальних положень функціонування інтегрованої системи генерації та використання знань та визначення системи оціночних критеріїв результативності функціонування науково-освітнього та творчого сектору підприємств залізничного транспорту; *логічного моделювання* – для структурування складових ЛК підприємств залізничного транспорту; *статистичного аналізу* – для аналізу сучасного становища залізничного транспорту України та факторів, які впливають на формування та розвиток ЛК підприємств залізничного транспорту; *експертних оцінок* – для оцінки ефективності діяльності Центру навчально-наукового та інноваційного розвитку; *графічний* – для наглядного оформлення результатів дослідження; *абстрактно-логічний* – для узагальнення, формулювання висновків і рекомендацій.

Наукова новизна отриманих результатів полягає в розробці та теоретичному обґрунтуванні концептуальних основ розвитку людського капіталу підприємств залізничного транспорту, що базується на активізації

науково-освітньої та творчої діяльності та створенні інтегрованої системи генерації та використання знань.

Сутність наукової новизни результатів дослідження полягають у такому:

вперше:

– розроблено та обґрунтовано теоретико-методичні засади розвитку людського капіталу підприємств залізничного транспорту, що враховують необхідність співробітництва в науково-освітній та творчій сферах діяльності та передбачають створення інтегрованої системи генерації та використання знань;

дістало подальшого розвитку:

– концепція людського капіталу підприємств залізничного транспорту, яка розкриває його організаційну структуру, складові та дозволяє встановити: особливості формування; взаємозалежність сусідніх рівнів; вплив не тільки на розвиток суб'єктів залізничного транспорту, але й інших галузей економіки;

– концептуальні положення щодо покращення системи матеріального та морального стимулювання з метою розвитку людського капіталу, відмінністю якої є врахування: якісних показників роботи; відкритості до навчання, обміну передовим досвідом та знаннями; зацікавленості у реалізації корпоративної соціальної відповідальності;

– методичний підхід до оцінки ефективності розбудови науково-освітнього та творчого сектору підприємств залізничного транспорту, що проводиться за підсумком діяльності Центру навчально-наукового та інноваційного розвитку та показниками, що згруповані за критеріями: інноваційного розвитку, ефективності освіти, виховання та навчально-професійного розвитку;

удосконалено:

– сутність поняття «людський капітал залізничного транспорту», що чітко розкриває складові ЛК, результат його розвитку та підхід до людини як

самоцінності індивідуальності;

– перелік факторів впливу на людський капітал підприємств залізничного транспорту за рахунок інтеграційних, які входять до складу внутрішніх факторів;

– теоретичні аспекти процесу відтворення людського капіталу підприємств залізничного транспорту, в частині: визначення його галузевих особливостей; встановлення зміни форм відтворення на різних етапах життєвого циклу людського капіталу на індивідуальному рівні та рівні підприємства; розробки механізму відтворення.

Практичне значення отриманих результатів полягає у тому, що вони сприятимуть збільшенню інноваційності діяльності підприємств та інноваційній активності персоналу, дозволять підвищити освітній рівень та професіоналізм персоналу, укріпити організаційну культуру. Це в сукупності надасть можливість підвищити ефективність функціонування й конкурентоспроможність підприємств залізничного транспорту та підприємств інших галузей економіки.

Пропозиції щодо удосконалення системи морального стимулювання визначили напрямки необхідних змін та частково впроваджені у діяльність технічної служби Південної залізниці (довідка 123/П-а від 25 серпня 2009 р.).

Практичну цінність пропозицій автора підтверджено їх використанням при розробці стратегічної програми розвитку людського капіталу ТОВ «Видавничий будинок «Фактор» (довідка 168/14 від 12 серпня 2009 р.).

Теоретичні здобутки, отримані у процесі наукового дослідження, використовуються у навчальному процесі Інституту перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів Української державної академії залізничного транспорту при викладанні дисциплін "Економіка залізничного транспорту", "Економіка підприємств", «Менеджмент організацій» (довідка від 02 липня 2009 р.).

Особистий внесок здобувача. Дисертаційна робота є самостійно виконаною, завершеною роботою. Опубліковані наукові праці повністю

відображають ті положення, висновки і пропозиції, які сформульовані здобувачем, та його внесок у проблему, яка досліджується. У наукових працях, виконаних у співавторстві, за списком опублікованих праць автор опрацював особисто: у роботі [1] – запропоновано заходи, що підвищать конкурентоспроможність вітчизняної транспортної системи; у роботі [5] – удосконалено сутність поняття «відтворення людського капіталу», встановлено етапи та стадії життєвого циклу ЛК на індивідуальному рівні, розроблено механізм відтворення ЛК підприємств залізничного транспорту.

Апробація результатів дисертації. Основні теоретичні положення й науково-практичні результати дослідження пройшли апробацію на 3-х міжнародних науково-практичних конференціях та міжнародній науково-технічній конференції, перелік яких наведено в авторефераті в переліку опублікованих праць.

Публікації. Результати дослідження опубліковано в 11 працях, з яких 7 наукових статей надруковано в наукових виданнях, визнаних ВАК фаховими з економічних наук. Загальний обсяг публікацій складає 2,78 друк. арк., з них особисто автору належить 2,62 друк. арк.

Структура та обсяг роботи. Дисертація складається зі вступу, трьох розділів, загальних висновків, додатків, списку використаних джерел. Повний обсяг роботи складає 190 сторінок комп'ютерного тексту, в тому числі основний текст займає 136 сторінок. Матеріали дисертації проілюстровано 30 рисунками, 5 таблицями та містять 9 додатків. Список використаних джерел налічує 162 найменування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ажажа М. А. Державне регулювання інвестицій в людський капітал як фактор інтелектуального розвитку суспільства: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук з держ. управління: спец. 25.00.02 «Механізми державного управління» / М. А. Ажажа. — Харків, 2008. — 17 с.
2. Ажажа М. А. Теоретико-методологічні засади концепції людського капіталу / М. А. Ажажа // Ефективність сучасного менеджменту організації: зб. наук. праць.- Х.: ХІМБ, 2006. – С. 267-271.
3. Андрощук С. Як виростити машиніста? / С. Андрощук // Магістраль. – 2009. — № 22 (1399).- С. 7.
4. Андрощук С. Свято молоді і проза буднів / С. Андрощук // Магістраль. – 2009. — № 47 (1427).- С. 4.
5. Антиглобализм и глобальное управление: Доклады, дискуссии, справочные материалы; под. ред. Д.Н. Пескова. – М.: МГИМО (У) МИД России, 2006. – 440 с.
6. Антонюк В. П. Оцінка та забезпечення розвитку людського капіталу України: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня докт. екон. наук: спец. 08.00.07 «Демографія, економіка праці, соціальна економіка і політика» / В. П. Антонюк. — Донецьк, 2008. — 43 с.
7. Антонюк В. П. Формування та використання людського капіталу в Україні: соціально-економічна оцінка та забезпечення розвитку: монографія / В. П. Антонюк. – Донецьк: ІЕП, 2007. – 347 с.
8. Арабян К.К. Измерение человеческого капитала / К. К. Арабян // Экономика и эффективность организации производства. Сборник научных трудов по итогам международной научно-технической конференции. Выпуск 6. - Брянск: БГИТА, 2006. – 178 с. Режим доступа до статті: http://www.science-bsea.bgita.ru/2006/ekonom_2006/arabjan_izmerenie.htm.
9. Астахова Т. Человеческий ресурс и человеческий капитал: разница понятий или подходов управления? / Т. Астахова, Е. Толкачева // Управление

человеческим потенциалом. – 2006. - № 4. Режим доступа до статті: <http://consulting.ru/248191>.

10. Аширова Г. Т. Современные проблемы оценки человеческого капитала / Г. Т. Аширова // Вопросы статистики. – 2003. - №3. – С. 26 – 31.

11. Балака Є. І. Щодо удосконалення державної програми реформування залізничного транспорту // Матеріали III міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми економіки і управління на залізничному транспорті». – К. : ГЭТУТ, 2008. – С. 30.

12. Балита О. В. Проблеми використання і розподілу людського капіталу в Україні / О. В. Балита // Проблеми раціонального використання соціально-економічного та природно-ресурсного потенціалу: фінансова політика та інвестиції: зб. наук. праць. - Луцьк: Надстир'я, 2004. – Вип. 10. - С. 107-113.

13. Беккер Г. Человеческий капитал (главы из книги). Воздействие на заработки инвестиций в человеческий капитал // США: ЭПИ. -1993. - №11. - С. 109-118.

14. Белкина С. Наставников нужно поощрять / С. Белкина // Магістраль. – 2008. — № 91 (1370).- С. 4.

15. Бельченко Т. Коли скінчаться вимушені пікніки / Т. Бельченко // Магістраль. – 2009. — № 41 (1418).- С. 4.

16. Бельченко Т. Соціальний щит від ударів кризи / Т. Бельченко // Магістраль. – 2008. — № 91 (1370).- С. 8.

17. Бердута В. Спутник покажет и подскажет / В. Бердута // Магістраль. – 2009. — № 39 (1416).- С. 5.

18. Бондаренко Г. И. Человеческий капитал как показатель уровня общественного развития / Г. И. Бондаренко // Вестник РУДН, серия: Социология. - 2003. - №1(4). - С. 141-147.

19. Бородина О. М. Науково-прикладні аспекти концепції людського капіталу в сучасному вимірі / О. М. Бородина // Наук. вісник Чернівецького

університету: зб. наук. праць. – Чернівці: Рута, 2007. – Вип. 328-329. - С. 15-23.

20.Бородина Е. Человеческий капитал как основной источник экономического роста /Е. Бородина // Экономика Украины .- 2003.- №7. – С. 48-53.

21.Букович У. Управление знаниями: руководство к действию / У. Букович, Р. Уилльямс; пер. с англ. – М: ИНФРА-М, . – XVI, 504 с.

22.Веретнов В. Человеческий капитал как фактор успешного бизнеса / В. Веретнов // Генеральный директор. – 2005. - №11. Режим доступа до статті: <http://www.management.com.ua/hrm/hrm134.html>.

23.Верхоглядова Н.І. Людський капітал і показники економічного зростання / Н. І. Верхоглядова. Режим доступа до статті: http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/PSPE/2007-1/Verhogladova_107.htm

24.Владимирова И.Г. Организационные формы интеграции компаний / И. Г. Владимирова. Режим доступа до статті: <http://articles.excelion.ru/science/em/45650818.html>.

25.Галузева угода між Державною адміністрацією залізничного транспорту України та профспілками на 2002-2006 роки (із змінами і доповненнями від 6.04.2004 р., 28.02.2006 р., 12.10.2006 р., 5.05.2008 р., 25.06.2008 р.) (дію угоди продовжено на 2007 - 2011 роки відповідно до спільної постанови від 28.02.2006 року). Режим доступа: http://www.uz.gov.ua/?m=policy.galuz_ugoda&lng=uk.

26.Геєць В.М. Інноваційні перспективи України / В. М. Геєць, В. П. Семиноженко. - Харків: Константа, 2006. – 272 с.

27.Герасимова Е. М. Економічні знання у дискурсі становлення глобалізованого світу: соціально-філософський аналіз: монографія / Е. М. Герасимова. – Чернігів: ЧДІЕУ, 2008. – 335 с.

28.Гэлбрейт Д. Экономические теории и цели общества / Под ред. акад. Н. Н. Иноземцева – М.:Прогресс, 1979. – 406 с.

29. Гненний М. В. Модель оцінки ефективності інвестицій в залізничний подвижний склад. // Вісник економіки транспорту і промисловості: Зб. наук. праць. – Харків: УкрДАЗТ. – 2004. - № 7. – С. 28 – 29.

30. Голікова Н. В. Людський капітал як фактор зростання та розвитку економіки: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.01.01 – «Економічна теорія»/ Н. В. Голікова. — Київ, 2004. — 26 с.

31. Головінов О. М. Людський капітал у системі виробничих відносин: зб. наук. праць / О. М. Головінов. – Донецьк: ДонДУЕТ, 2004. – 160 с.

32. Губенко В. К. Логистическая централизация материальных потоков: теория и методология логистических распределительных центров: монография / В. К. Губенко. – Донецьк: Ін-т економіки промисловості, 2007. – 494 с.

33. Дейнека О. Г. Інноваційно—інвестиційні підходи до розвитку галузі залізничного транспорту / О. Г. Дейнека // Тези доповідей на IV міжнародній науково—практичній конференції «Проблеми міжнародних транспортних коридорів та єдиної транспортної системи України», 2-7 червня 2008 р.. – Х.: УкрДАЗТ. – 2008. – С. 54—55.

34. Державна програма підтримки сім'ї на період до 2010 року. Режим доступу: <http://www.uazakon.com/document/fpart01/idx01478.htm>.

35. Дикань В. Л. Відтворення людського капіталу підприємств залізничного транспорту / В. Л. Дикань, Н. М. Корольова // Економіка: проблеми теорії та практики: збірник наукових праць. – Дніпропетровськ: ДНУ, 2009. – Вип. 253. Т. I. - С. 157-165.

36. Довга буде ще довшою // Магістраль. – 2009. — № 47 (1427).- С. 11.

37. Довідник основних показників роботи залізниць України (1995—2007 рр.). / [Пасічник Л. І, Курганська О. В, Фесовець О. Р. та ін.]; під керівництвом О. В. Юрченко. — К. : ТОВ «ВД «Мануфактура», 2008. — 44 с.

38.Дорошенко Ю. А. Живые вложения: человеческий капитал как приоритетный объект инвестиций / Ю. А. Дорошенко, О. В. Лебедев // Креативная экономика. – 2007. - № 5. – С. 11-18.

39.Егорова А. В. Институциональные основы интеграционного взаимодействия субъектов хозяйствования: автореф. дис. на соискание науч. степени канд. экон. наук: спец. 08.00.01 «Экономическая теория» / А. В. Егорова. – Саратов. – 2008. – 20 с.

40.Економічна енциклопедія: у трьох томах. Т.2 / Відп. ред: ... С. В. Мочерний. – К.: Видавничий центр «Академія», 2001. – 848 с.

41.Елтаренко Е. А. Обработка экспертных оценок: учеб. пособие // Е. А. Елтаренко, Е. К. Крупинова. – М.: Изд. МИФИ. – 1982. – 96 с.

42.Ермоленко Д. В. Человеческий капитал в фокусе инвестиционной привлекательности социально-экономической системы // Д. В. Ермоленко, Е. П. Апанасенко // Научный журнал КубГАУ.- 2008. - №41(7). – С. 1 – 11.

43.Еськов А. Л. Управление деловой карьерой: монография / А. Л. Еськов, В. С. Савельева. – Краматорск: ДГМА, 2005. – 438 с.

44.Журавльова І. В. Управління людським капіталом: наукове видання / І. В. Журавльова, А. В. Кудлай. – Х.: ХНЕУ, 2004. – 284 с.

45.Закон України "Про комплексну програму утвердження України як транзитної держави у 2002-2010 роках" // Офіційний вісник України. – 2002. – № 10. – С. 57 — 71.

46.Звіт з людського розвитку в Україні за 2008 рік: Людський розвиток і європейський вибір України.- К.: ПРООН, 2008. – 123 с.

47.Звіт з людського розвитку в Україні за 2008 рік: Людський розвиток і європейський вибір України.- К.: ПРООН, 2008. – 123 с.

48.Зеленська Г. О. Регіональні особливості формування, оцінювання та використання людського капіталу: зб. наук. праць / Г. О. Зеленська, У. Я. Садова, Я. С. Витвицький; за ред.: М. О. Данилюк. – Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2006. – 123 с.

49.Золотарев А. Н. Инновации – основа интенсивной формы развития производства / А. Н. Золотарев // Экономика промышленности. – Донецк. – 2009. - № 1(44). – 138 - 142.

50.Зуев А. Интеллектуальный капитал / А. Зуев, Л. Мясникова // Риск - Ресурсы. Информация. Снабжение. Конкуренция. – 2002. - № 4.- С. 4 - 13.

51.Зябриков В. В. Типология и эволюция организационной культуры // Проблемы современной экономики. - 2008. - № 4: Режим доступа: <http://www.m-economy.ru/art.php3?artid=22274>.

52.Іванілов О. С. Людський капітал у розвитку економіки та залізничного транспорту України / Іванілов О. С., Компанієць В. В., Іванкова І. В. // Вісник економіки транспорту і промисловості: Зб. наук. праць. – Харків: УкрДАЗТ. – 2006. - № 15-16. – С. 149-151.

53.Ільчук В. П. Інноваційно-інвестиційні системи залізничного транспорту: становлення та розвиток / В. П. Ільчук. – К. : Логос, 2004. – 381 с.

54.Інтелектуалізація людського капіталу / [Бондар І. К., Сологуб О. П., Антошкіна Л. І. та ін.]. – К.: Корпорація, 2008. – 262 с.

55.Карпенко Т. В. Инвестирование в социальную сферу углепромышленных моногородов: концепция, источники, механизмы, мониторинг (на примере Восточного Донбасса): автореф. дис. на соискание науч. степени канд. экон. наук: спец. 08.00.05 «Экономика и управление народным хозяйством» / Т. В. Карпенко. – Ростов-на-Дону. – 2008. – 28 с.

56.Кір'ян Т. М. Нові тенденції в теорії, методології та практиці людського капіталу / Т. М. Кір'ян, Ю. М. Куліков // Вісник соц.-ек. досліджень: зб. наук. праць. – Одеса: ОДЕУ, 2008. – Вип. 32. – С. 181-187.

57.Кирьянов А. В. Виды инвестиций в человеческий капитал и их эффективность / А. В. Кирьянов // «Экономика России: основные направления совершенствования». – 2005. – Вып. 7. Режим доступа до статті: <http://www.cfin.ru/bandurin/article/sbrn07/08.shtml>.

58.Климко С. Г. Людський капітал: світовий досвід і Україна / С. Г. Климко, В. М. Пригода, В. О. Сизоненко. – К.: Основа, 2006. – 222 с.

59.Колесникова И.И. Повышение роли «человеческого капитала» в управлении предприятием. Режим доступа до статті: <http://www.econ.asu.ru/lib/sborn/phctmp2007/pdf/stat03.pdf#search=%22%D1%84%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%8B%20%D0%B2%D0%BB%D0%B8%D1%8F%D0%BD%D0%B8%D1%8F%20%D0%BD%D0%B0%20%D1%87%D0%B5%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%B5%D1%87%D0%B5%D1%81%D0%BA%D0%B8%D0%B9%20%D0%BA%D0%B0%D0%BF%D0%B8%D1%82%D0%B0%D0%BB%22>.

60.Колядин А. П. Структурные элементы человеческого капитала / А. П. Колядин // Экономический вестник Ростовского государственного университета. – Ростов, 2006.- Том 4. - № 2. – С. 61-65.

61.Компанієць В. В. Оцінка організаційної культури залізничного транспорту / В. В. Компанієць // Збірник наукових праць Державного економіко-технологічного університету транспорту. Серія: економіка і управління. – 2008. – Вип. 12. – С. 100 – 116.

62.Компанієць В. В. Підготовка керівників до морального управління як необхідна умова стійкого розвитку залізничного транспорту / В. В. Компанієць, Ю. Л. Павлович // Проблемы экономики и управления на железнодорожном транспорте : III междунар. науч.-практ. конф., 23-27 июня 2008 г. : тезисы докладов. — Судак, 2008. — С. 411- 412.

63.Компаниец В. В. Человеческий капитал как главный ресурс развития экономики и транспорта / В. В. Компаниец // Проблемы міжнародних транспортних коридорів та єдиної транспортної системи : II міжнар. наук.-практ. конф., 7-11 червня 2006 р. : тези доп. — Коктебель, 2006. — С. 60.

64.Концепція Державної програми підвищення конкурентоспроможності національної економіки на 2007-2015 рр.. Режим доступу: <http://iee.org.ua/ua/pub/p85>.

65. Концепція Державної програми реформування залізничного транспорту» від 28.12.2006 р № 651. Режим доступу: <http://www.uapravo.net/data/base02/ukr02442.htm>.

66. Концепція державної системи професійної орієнтації населення. Режим доступу: http://mlsp.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=83139&cat_id=34950.

67. Концепція загальнодержавної програми зайнятості населення на 2009-2011 роки. Режим доступу: http://mlsp.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=81688&cat_id=34950.

68. Концепція розвитку транспортно-дорожнього комплексу України на середньостроковий період та до 2020 року // Транспорт. – 2001. - № 29. – С. 27-30.

69. Концепція сталої національної транспортної політики розвитку всіх видів транспорту на 2007—2014 роки, затвердженої наказом Мінтрансзв'язку від 3 травня 2007 р. № 360. Режим доступу: <http://www.insat.org.ua/phpfiles/other/news/>.

70. Копилов М. Інвестиції – капітальні, розмір – мінімальний / М. Копилов // Магістраль. – 2009. — № 47 (1427).- С. 1,6.

71. Копилов М. Рекламація – не профанація / М. Копилов // Магістраль. – 2009. — № 43-44 (1420-1421).- С. 1, 4.

72. Корнилов Г. В. О дальнейшем совершенствовании деятельности по управлению персоналом в ОАО «РЖД» // Г. В. Корнилов, Л. И. Васина / Железнодорожный транспорт. – 2009. - № 5. – С. 2-9.

73. Корольова Н. М. Людський капітал: поняття та організаційно-економічний механізм формування на залізничному транспорті/ Н. М. Корольова // Вісник економіки транспорту і промисловості: Зб. наук. праць. – Харків: УкрДАЗТ. – 2009. - № 26. – С. 234 –238.

74. Корольова Н. М. Людський капітал: проблеми та необхідність розвитку / Н. М. Корольова // Научная мысль информационного века:

матеріали 4-ої Міжнар. наук.-практ. конф., Przemysl, 07-15 березня 2009 р., т.5 : економічні науки .— Przemysl: Sp. z o.o. Nauka i Studia, 2009. – С. 17-19.

75.Корольова Н. М. Методичний підхід до оцінки ефективності розбудови науково-освітнього та творчого сектору / Н. М. Корольова // Передовые научные разработки -2009: матеріали 5-ої Міжнар. наук.-практ. конф., Прага, 25 серпня-05 вересня 2009 р., т.1: економічні науки. – Прага: Publishing House “Education and Science” s.r.o, 2009. — С. 73-76.

76.Корольова Н. М. Методичні аспекти інтеграційної взаємодії в освітній та творчих сферах діяльності / Н. М. Корольова // Вісник Хмельницького національного університету – Хмельницький: ХНУ. – 2009. - №.4. Т. 3:економічні науки – С. 217-221.

77.Корольова Н. М. Нова система підготовки персоналу залізничного транспорту в сучасних умовах / Н. М. Корольова // Вісник економіки транспорту і промисловості: Зб. наук. праць. – Харків: УкрДАЗТ. – 2009. - № 25. – С. 160 – 164.

78.Корольова Н. М. Рівні розвитку людського капіталу / Н. М. Корольова // Проблеми міжнародних транспортних коридорів та єдиної транспортної системи: матеріали 5-ої Міжнар. наук.-практ. конф., Коктебель, 1-6 червня 2009 р. — Харків: УкрДАЗТ, 2009. – С. 33-35.

79.Корольова Н. М. Теоретичні аспекти людського капіталу на залізничному транспорті / Н. М. Корольова // Проблеми системного підходу в економіці: електронне наукове видання. – К.: Нац. авіа. ун-т. – 2009. - № 2. Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/e-journals/PSPE/2009_2/Korolova_209.htm.

80.Корольова Н. М. Фактори впливу на розвиток людського капіталу та їх сучасний стан на залізничному транспорті / Н. М. Корольова // Економіка: проблеми теорії та практики: збірник наукових праць. – Дніпропетровськ: ДНУ, 2009. – Вип. 254. Т. II . - С. 396-400.

81.Косіюк О. М. Теоретичні і практичні аспекти формування інтеграційних структур / О. М. Косіюк // Вісник Хмельницького

національного університету. - 2009. - Т. 2: економічні науки, № 2. – С. 40 – 44.

82. Коулман Дж. Капитал социальный и человеческий / Дж. Коулман // Общественные науки и современность – 2001- № 3. – С. 121- 139.

83. Кошулько О.П. Управління людським капіталом на підприємствах харчової промисловості: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.00.04 «Економіка та управління підприємствами» / О. П. Кошулько. — Київ, 2008. — 20 с.

84. Криворучко О. М. Сучасне розуміння стратегій управління персоналом підприємства / О. М. Криворучко, Т. О. Водолажська // Економіка транспортного комплексу: сб. науч. трудов. – Х: ХНАДУ, 2009. – Вып. 13. - С. 69-77.

85. Криулин В.А. Нематериальные факторы изменения качества человеческого капитала. / В. А. Криулин, А. А. Криулина. Режим доступа до статі: http://www.econ.msu.ru/cmt2/lib/a/1158/file/Kriulin_25.pdf#search=%22%D1%84%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%8B%20%D0%B2%D0%BB%D0%B8%D1%8F%D0%BD%D0%B8%D1%8F%20%D0%BD%D0%B0%20%D1%87%D0%B5%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%B5%D1%87%D0%B5%D1%81%D0%BA%D0%B8%D0%B9%20%D0%BA%D0%B0%D0%BF%D0%B8%D1%82%D0%B0%D0%BB%22.

86. Кудрявцев В.Ю. О сотрудничестве государства и бизнеса в сфере воспроизводства человеческого капитала / В. Ю. Кудрявцев, А. В. Шульгин // Креативная экономика. – 2007. - № 8. – С. 36-41.

87. Кузьмина Н. Г. Формирование и использование человеческого капитала на региональном уровне (на примере еврейской автономной области): автореф. дис. на соискание науч. степени канд. екон. наук: спец. 08.00.05 «Экономика и управление народным хозяйством (экономика труда)» / Н. Г. Кузьмина. – Хабаровск. – 2007. – 21 с.

88. Кулаев Ю. Ф. Економіка залізничного транспорту: навч. посіб./ Ю. Ф. Кулаев. – Ніжин: ТОВ «Видавництво «Аспект-Поліграф», 2006. – 232 с.

89. Лapidус Б. М. Корпоративный университет ОАО «РЖД» / Б. М. Лapidус / Железнодорожный транспорт. – 2009. - № 5. – С. 22-26.
90. Лапшина И. А. Развитие людского капитала Украины в процессе евроинтеграции: монография / И. А. Лапшина. – Львов: НISД, 2008. – 330 с.
91. Лич Г.В. Организационно-экономический механизм формирования та эффективного использования людского капитала: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.00.03 «Экономика та управление национальным хозяйством» / Г. В. Лич. — Киев, 2007. — 18 с.
92. Макарова И.К. Управление человеческими ресурсами: пять уроков эффективного HR менеджмента / И. К. Макарова. - М.: Дело, 2007. - 232 с.
93. Маркова Н. С. Теоретико-методические основы формирования и развития интеллектуального капитала: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.09.01 «Демография, экономика труда, социальная экономика и политика» / Н. С. Маркова. — Харьков, 2005. — 20 с.
94. Матвеева Н. С. Методы оценки и критерии экономической эффективности человеческого капитала / Н. С. Матвеева // Креативная экономика. – 2001. - № 11. Режим доступа до статті: <http://www.creativeconomy.ru/library/prd31.php>.
95. Матвеев М. Я. Маркетинг знаний: методологический та организационный аспекты: монография / М. Я. Матвеев. - Тернополь: Экономическая мысль, 2007. – 448 с.
96. Мачерет Д. А. Основной показатель эффективности производства / Д. А. Мачерет // Железнодорожный транспорт. – 2003. – №2. – С. 57.
97. Мищеряков С.В. Управление организацией на основе формирования и развития человеческого капитала : автореф. дис. на соискание науч. степени докт. екон. наук: спец. 08.00.05 «Экономика и управление народным хозяйством (теория управления экономическими системами; экономика, организация и управление предприятиями, отраслями, комплексами (промышленность))» / С. В. Мищеряков. – Москва. – 2008. – 46 с.

98. Мильнер Б. З. Управление знаниями / Б. З. Мильнер. – М.: ИНФРА-М, 2003. – 178 с.
99. Міщенко С. П. Програмно-цільовий підхід до організації інноваційної системи / С. П. Міщенко // Вісник економіки транспорту і промисловості: Зб. наук. праць. – Харків: УкрДАЗТ. – 2009. - № 25. – С. 106-110.
100. Молочников Н.Р. О соотносительности понятий «человеческий ресурсы» и «человеческий капитал» / Н. Р. Молочников, И. В. Реутова // Успехи современного естествознания: V научная конференция, 27-29 сентября 2004 г. -ОК"Дагомыс"(Сочи), 2004. - С. 133.
101. Мудрак С. Два важных вопроса / С. Мудрак // Южная Магистраль. – 2008. - № 50. – С. 3.
102. Назарова Г. В. Формування та розвиток людського капіталу корпоративних підприємств: наук. видання / Г. В. Назарова, Н. Л. Гавкалова, Н. С. Маркова. – Харків: ХНЕУ, 2006. – 240 с.
103. Національний план розвитку системи охорони здоров'я на період до 2010 року. Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1136.824.0>.
104. Никифорок О. І. Деякі аспекти кадрової політики в транспортній галузі / О. І. Никифорок // Проблеми міжнародних транспортних коридорів та єдиної транспортної системи : IV міжнар. наук.-практ. конф., 2-7 червня 2008 р. : тези доп. — Коктебель, 2008. — С. 39.
105. Николаенко С. Станет ли Украина обществом знаний? / С. Николаенко // Голос України. – 2009. – 31 січня. Режим доступу до статті: <http://www.golos.com.ua/rus/article/1233324443.html>.
106. Номенклатура витрат з основних видів економічної діяльності залізничного транспорту України / [Демешко В. П., Дев'яткіна З. Й., Білоус А. І., Демченко М. А. та ін.]. – К.: ТОВ «Інпрес», 2008. – 413 с.
107. Огурцова М. А. Организационно-экономические механизмы инвестирования в развитие и реализацию человеческого капитала: автореф. дис. на соискание науч. степени канд. экон. наук: спец. 08.00.05 «Экономика

и управление народным хозяйством (экономика труда)» / М. А. Огурцова. – Санкт-Петербург. – 2002. – 23 с.

108. Орловский П. Н. Системный анализ (основные понятия, принципы, методология): учеб. пособ. // П. Н. Орловский. – К.: Минобразования Украины, ИСМО, 1996. – 360 с.

109. Орлов Д. Человеческий капитал в инновационном мире / Д. Орлов // Российская газета, Федеральный выпуск, 2008. - №4586 от 12 февраля 2008 г.

110. Офіційний сайт Державної адміністрації залізничного транспорту України. Режим доступу: <http://www.uz.gov.ua>.

111. Офіційний сайт Державного комітету статистики України: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

112. Перепелиця Н. В. Людський капітал в трансформаційній економіці: зміст та основні напрямки формування: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.01.01 «Економічна теорія» / Н. В. Перепелиця. — Харків, 2005. — 17 с.

113. Персианов В. А. О реформах, транспортной политике и миссии транспорта в Российской Федерации / В. А. Персианов // Вестник транспорта.- 2009. - № 1. - С. 2-6.

114. Позднякова Л. О. Теоретичне обґрунтування доцільності реструктуризації структури управління залізничним транспортом України / Л. О. Позднякова, Н. В. Гриценко // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2008. - № 24. –С. 34-36.

115. Полунеев Ю. Технологія економічного прориву / Юрій Полунеев // Дзеркало тижня. – 2006.- № 41 (620).

116. Поплавська Ж. Економіко-філософські аспекти людського капіталу / Ж. Поплавська, В. Поплавський // Вісник Національної академії наук України, 2002. – Вип. 12. Режим доступу до статті: <http://www.nbuv.gov.ua/portal/all/herald/2002-12/3.htm>.

117. Поповский В. И. Управление развитием кадрового потенциала организации / В.И. Поповский, К.Г. Власишина // Вісн. Міжнар. Слов'ян. ун-ту. Сер. Екон. науки. — 2007. — № 2. — С. 36-41.

118. Порохня В. М. Людський капітал як основний фактор економічного зростання / В. М. Порохня, В. В. Бирський // Новое в экономической кибернетике. - Донецк: ДонНУ. – 2004. - № 2/2004. – С. 94-100.

119. Посібник із КСВ. Базова інформація з корпоративної соціальної відповідальності / [Лазоренко О., Колишко Р., Куц С., Латенко С.] - К.: Видавництво «Енергія», 2008. – 96 с.

120. Програма розвитку національної мережі міжнародних транспортних коридорів в Україні на 2006—2010 роки від 12.03.2006 р. № 35979/2006 // Офіційний вісник України. – 2006. – № 15. – С.98 — 113.

121. Прошак Г. В. Еволюція поглядів на людський капітал у світовій економічній думці / Г. В. Прошак // Вісник Львівської комерційної академії: зб. наук. праць. – Львів: ЛКА, 2008. – Вип. 28. – С. 398-404.

122. Пшінько О.М. П'ять джерел фінансування діяльності залізничного транспорту України / О. М. Пшінько, Ю. С. Бараш // Проблемы экономики и управления на железнодорожном транспорте: II международная научно-практическая конференция, 19-22 июня 2007 г.: материалы. – Судак, 2007. Том 2. – С. 123—124.

123. Радионова И. Экономический рост с участием человеческого капитала / И. Радионова // Экономика Украины. – 2009. - № 1. – С. 19-30.

124. Решміділова С. Л. Стан та тенденції людського розвитку в Україні / С. Л. Решміділова, І. Г. Климчук // Вісник Хмельницького національного університету. - 2009. - Т. 2: економічні науки, № 2. – С. 71 – 75.

125. Савельева С. В. Роль человеческого капитала в современной рыночной экономике: автореф. дис. на соискание науч. степени канд. экон.

наук: спец. 08.00.01 «Экономическая теория» / С. В. Савельева. – Самара. – 2008. – 20 с.

126. Святодух Е. А. Воспроизводство человеческого капитала и повышение его эффективности в российской экономике: автореф. дис. на соискание науч. степени канд. экон. наук: спец. 08.00.01 «Экономическая теория» / Е. А. Святодух. – Воронеж. – 2008. – 22 с.

127. Сидоренко О. США, Швейцарія та Данія очолили рейтинг ВЕФ за індексом глобальної конкурентоспроможності / О. Сидоренко // Дзеркало тижня - № 42 (671).

128. Симонова Я. Г. Стоимостная оцка человеческого капитала и её участие в формировании стоимости бизнеса / Я. Г. Симонова // Экономика. Налоги. Право. – 2008. - №3(4). - С. 130-138.

129. Смирнов В.Т. Классификация и виды человеческого капитала в инновационной экономике / В. Т. Смирнов, И. В. Скоблякова // Креативная экономика. – 2006. Режим доступа до статті: <http://creativeconomy.ru/library/prd165.php>.

130. Снітко М. Стратегія оновлення / М. Снітко // Магістраль. – 2009. — № 43-44 (1420-1421).- С. 5.

131. Соколова О. С. Економічні засади формування людського капіталу на морському транспорті: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. экон. наук: спец. 08.07.04 «Економіка транспорту і зв'язку» / О. С. Соколова. — Одеса, 2005. — 21 с.

132. Сорока И.В. Инвестиции в человеческий капитал в контексте устойчивого развития экономики Украины. / И. В. Сорока, И. В. Сименко. – Донецк:Изд-во ДонГУЭиТ, 2000. – 167 с.

133. Степов В. В. Формирование резерва руководящих кадров // В. В. Степов / Железнодорожный транспорт. – 2009. - № 5. – С. 13-15.

134. Стешенко О. Д. Соціальне страхування, як форма соціального захисту працівників залізничного транспорту / О. Д. Стешенко, В. В.

Василюк // Вісник економіки транспорту і промисловості: Зб. наук. праць. – Харків: УкрДАЗТ. – 2008. - № 21. – С. 164-168.

135. Стивенсон Деннис Разум управляет капиталом: технология изобилия / Деннис Стивенсон. – М.: Парвинэ, 2002. – 155 с.

136. Стратегічні виклики ХХІ століття суспільству та економіці України: в 3-х т., Т.1: Економіка знань – модернізований проект країни / за ред. акад. НАН України В. М. Гейця, акад. НАН України В. П. Семиноженка, чл.-кор. НАН України Б. Є. Кваснюка.- К.: Фенікс, 2007. - 542 с.

137. Супрун В. Н. О работе с молодежью на Свердловской железной дороге // В. Н. Супрун / Железнодорожный транспорт. – 2009. - № 5. – С. 16-18.

138. Типова номенклатура посад, які заміщуються спеціалістами з вищою освітою на підприємствах і в організаціях залізничного транспорту (договір № 116/99 від 3.06.1999 р.). – К.: Друкарня Південно-Західної залізниці. – 166 с.

139. Токмакова І. В. Сучасні підходи до вирішення проблеми оновлення рухомого складу залізничного транспорту / І. В. Токмакова // Вісник економіки транспорту і промисловості: Зб. наук. праць. – Харків: УкрДАЗТ. – 2009. - № 25. – С. 82 – 84.

140. Указ президента України № 895/2007 «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 19 вересня 2007 року Про заходи щодо подолання демографічної кризи та розвитку трудових ресурсного потенціалу України». Режим доступу: <http://www.rainbow.gov.ua/documents/152.html>.

141. Управління трудовим потенціалом: навч. посіб./ [Васильченко В. С., Гриненко А. М., Грішнова О. А., Керб Л. П.]. – К: КНЕУ, 2005. — 403 с.

142. Ушенко Н.В. Людський капітал: регуляторні механізми відтворення: монографія / Н. В. Ушенко. – Донецьк: Юго-Восток, 2008. – 287 с.

143. Фиценс Ж. Человеческий капитал: как измерить и увеличить его стоимость: Режим доступа до статті http://www.elitarium.ru/2006/08/29/chelovecheskijj_kapital_kak_izmerit_i_uvelichit_ego_stoimost.html.
144. Холлоуэй М. Капитал с человеческим лицом / Маргерит Холлоуэй // В мире науки. – 2006. - № 10. Режим доступа до статті: <http://www.sciam.ru/2006/10/nauka.shtml>.
145. Чекаловец В.И. Человеческий капитал на транспорте: нужно менять взгляды и подходы / В.И. Чекаловец, О.С. Соколова // Транспорт. – 2005. - №7. – С. 59 - 63.
146. Чекан І. А. Визначальні тенденції розвитку людського капіталу в Україні / І. А. Чекан // Соціально-економічні дослідження в перехідний період: зб. наук. праць.- Львів: ІРД НАНУ. – 2007. – Вип. 4 (66): Міжрегіональне співробітництво: стан та перспективи. – С. 313 - 322.
147. Чередниченко О. Ю. Аналіз факторів, що негативно впливають на функціонування залізничного транспорту в сучасних умовах, та шляхів їх подолання / О. Ю. Чередниченко // Вісник економіки транспорту і промисловості: Зб. наук. праць. – Харків: УкрДАЗТ. – 2009. - № 25. – С. 89 – 93.
148. Чухно А. Актуальные проблемы развития экономической теории на современном этапе / А. Чухно // Экономика Украины. – 2009. - № 5 (562). – С. 15-35.
149. Чухно А. А. Интеллектуальный капитал: суть, формы і закономірності розвитку // Экономика Украины. – 2002. - № 11. – С. 48-55.
150. Швайко Ю. Форум кадровой стратегии / Ю. Швайко // Магістраль. – 2009. — № 32 (1409).- С. 1, 6.
151. Шинкаренко В. Г. Управление единой транспортной системой Украины / В. Г. Шинкаренко // Вісник економіки транспорту і промисловості: Зб. наук. праць. – Харків: УкрДАЗТ. – 2006. - № 14. –С. 26 – 28.

152. Шинкарук Л. В. Людський капітал: нагромадження і структура / Л. В. Шинкарук // Зб. наук. праць Черкаського держ. техн. унів-ту. – Черкаси: ЧДТУ, 2004. – Вип. 10. – С. 200-295.

153. Щербак В. Г. Особливості регіонального управління трудовим потенціалом підприємства / В. Г. Щербак // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2006. - № 13. –С. 124-130.

154. Щербак В. Г. Управління трудовим потенціалом транспортних підприємств / В. Г. Щербак // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2007. - № 17. –С. 124-130.

155. Шеремет Н. М. Компетенции и способности в структуре управления человеческими ресурсами / Н. М. Шеремет // Железнодорожный транспорт. – 2009. - № 2. – С. 63- 65.

156. Шумахов Р. В. Человеческий капитал как фактор экономического роста / Р. В. Шумахов // Журнал научных публикаций аспирантов и докторантов. – 2009. Режим доступа до статті: <http://www.jurnal.org/articles/2009/ekon8.html>.

157. Шуть О. В. Основні етапи удосконалення кадрової та соціальної політики в умовах реформування залізничного транспорту / О. В. Шуть, О.О. Гладчук // Проблемы экономики и управления на железнодорожном транспорте : III междунар. науч.-практ. конф., 23-27 июня 2008 г. : тезисы докладов. — Судак, 2008. — С. 65 - 66.

158. Шуть О. В. Страхування у системі соціального захисту працівників залізничного транспорту / О. В. Шуть // Збірник наукових праць державного економіко-технологічного університету транспорту. – Київ. - 2008. – Сер.: економіка і управління. - № 12. – С. 80 – 87.

159. Юрченко Ю. М. Обґрунтування механізму взаємодії підприємств залізничного транспорту з підприємствами зовнішнього середовища/ Ю. М. Юрченко // Вісник економіки транспорту і промисловості: Зб. наук. праць. – Харків: УкрДАЗТ. – 2009. - № 25. – С. 54-59.

160. Якименко Н. В. Стратегия менеджмента организации производства в рыночной экономике/ Н. В. Якименко // Вісник економіки транспорту і промисловості: Зб. наук. праць. – Харків: УкрДАЗТ, 2006. - № 13. – С. 212 – 216.

161. Янковська Л. Взаємозв'язок соціальної сфери і рівня ЛК / Л. Янковська // Наукові записки Львівського університету бізнесу та права: зб. наук. праць в галузях правознавства, економіки, філософії, журналістики та інформатики. – Львів: СПОЛОМ, 2008. - № 2. – С. 6-14.

162. <http://www.iuecon.org/shmakov.html>.